

25. 4. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přezkum opatření obecné povahy správními soudy

Tento článek se týká nálezu Ústavního soudu ze dne 31.01.2023, sp. zn.: III. ÚS 2329/21, který se zabýval návrhem navrhovatelky na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části podle § 101a a násl. zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů („SŘS“).

Navrhovatelka podala ke Krajskému soudu v Praze návrhy na zrušení opatření obecné povahy ve smyslu § 101a SŘS, ve kterém se domáhala zrušení částí územního plánu obce (Louňovice). Pro náš článek je podstatný návrh, ve kterém se navrhovatelka domáhala zrušení části územního plánu v rozsahu regulativu, podle něhož bylo povoleno stavět (budov) podmíněno napojením na veřejnou vodovodní a kanalizační síť. Krajský soud návrhu částečně vyhověl (pozn. autora: šlo o třetí návrh navrhovatelky), když zrušil územní plán pouze k části pozemků[1], u kterých navrhovatelka demonstrovala porušení svých veřejných subjektivních práv. Návrhu na zrušení části územního plánu v rozsahu ostatních pozemků nevyhověl.[2]

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podala navrhovatelka kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl, když ke kasační stížnosti týkající se třetího návrhu navrhovatelky podotkl, že krajský soud rozhodl správně, neboť úkolem soudu není, aby namísto stěžovatelky dohledával, jaké všechny její pozemky se nachází v dotčených plochách, a domýšlel, zda i ve vztahu k nim by mohla být stěžovatelka zkrácena na svém vlastnickém právu.[3]

Na základě ústavní stížnosti navrhovatelky Ústavní soud uvedl, že v dané situaci je rozhodující, že petit návrhů byl formulován obecně a nebyl omezen pouze na pozemky uvedené v rozsudku krajského soudu. Dle Ústavního soudu by bylo přepjatým formalismem, pokud by soud tvrdil, že návrh navrhovatele dle § 101a SŘS směřující k ostatním pozemkům ve vlastnictví navrhovatele, u kterých nebylo v návrhu výslovně uvedeno, jak konkrétně se u nich nezákonnost předmětných regulativů projevuje, je nedůvodný. Byl-li totiž navrhovatel aktivně legitimován k podání návrhu dle § 101a SŘS a soud aktivní legitimaci navrhovatele nezpochybnil (v opačném případě by soud byl nucen návrh odmítnout jako podaný osobou neoprávněnou dle § 46 odst. 1 písm. c) SŘS), bylo zřejmé, že nezákonnost se vztahuje i na ostatní pozemky navrhovatele, tj. soud měl přistoupit ke zrušení regulativů územního plánu ve vztahu ke všem pozemkům ve vlastnictví navrhovatele, na které tyto regulativy dopadaly.

Rovněž je povinností soudu účastníka řízení poučit, pokud soud hodlá vycházet z jiné právní úpravy, jiného právního posouzení či z jiných skutkových zjištění, než mohou účastníci řízení předvídat vzhledem k dosavadnímu průběhu řízení. Pokud tuto povinnost soud nedodrží, poruší svým postupem právo na spravedlivý proces zakotvené v čl. 36 odst. 1 LZPS.

Z uvedeného proto vyplývá, že i správní soudy jsou povinny poučit účastníka o hrozícím neúspěchu v řízení podle § 118a zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, použitého na základě § 64 SŘS, případně na základě extenzivního a ústavně konformního výkladu § 36 odst. 1 SŘS. Na výše uvedeném pak nemění nic ani skutečnost, že dle ust. § 101d SŘS je soud vázán rozsahem a důvody návrhu[4].

Dle Ústavního soudu není úkolem soudů ex offio vyhledávat rozsah věcné legitimace navrhovatele, tj. soud není povinen dohledávat veškeré pozemky, které se nachází v dané části územního plánu a zdali i ve vztahu k nim mohl být navrhovatel zkrácen na svém vlastnickém právu. Pokud nicméně soud zvolí takovou možnost, je povinen navrhovatele poučit o hrozícím neúspěchu v (části) řízení, resp. o tom, že soud hodlá zrušit část územního plánu pouze ve vztahu k pozemkům příkladmo popsáním v odůvodnění návrhu, neboť by se v opačném případě jednalo o vydání zakázaného tzv. překvapivého rozhodnutí, čímž by bylo porušeno právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 LZPS.[5]

Ústavní soud na závěr uvedl, že postupem soudů bylo zasaženo do ústavně zaručeného práva navrhovatelky na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 LZPS, neboť rozhodovaly přehnaně formalisticky ve spojení s absencí poučení o hrozícím neúspěchu.

Mgr. Martin Ondroušek,
právník

---

[1] V textové části územního plánu „Bydlení v krajině“ byla stanovena podmínka, která zněla: „Povolení staveb (budov) je podmíněno napojením na veřejnou vodovodní a kanalizační síť.“ Krajský soud pak v rozsudku ze dne 28.11.2019, č. j.: 55 A 8/2019-111, uvedl, že taková podmínka je nezákonná, neboť vykračuje z rámce charakteru regulativů, které lze zahrnout do územního plánu, když žádný právní předpis nepředpokládá, že by obec mohla tuto podmínku (povinnost) stanovit při výkonu samostatné působnosti v územním plánu.

[2] Krajský soud v rozsudku ze dne 28.11.2019, č. j.: 55 A 8/2019-111 uvedl, že: „stěžovatelka není věcně legitimována k paušálnímu zrušení nezákonné podmínky vztahující se ke všem plochám bydlení v krajině. Současně není na soudu, aby namísto navrhovatelky ohledával, jaké všechny její pozemky se nachází v plochách bydlení v krajině, a domýšlel, zda i ve vztahu k nim by mohla být navrhovatelka zkrácena na svém vlastnickém právu.“

[3] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24.06.2021 č. j.: 1 As 505/2019-74.

[4] Ústavní soud uvedl, že soud ve správním soudnictví se nemůže omezit jen na holé přitakání návrhovému bodu nebo na jeho zamítnutí.

[5] Usnesení předsednictva České národní rady č. [2/1993](#) Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, v platném znění.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Neppravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)

- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)